

Yaprak Öz'le röportaj

Category: Kitapcy, Romanlar, Söhbetdeşlik

написано kitapcy | 22 января, 2025

Yaprak Öz'le röportaj YAPRAK ÖZ'LE RÖPORTAJ

www.kitapcy.ga site'sinin Dedektif Dergi okurlarına Merhaba. Bu sayımızda polisiye edebiyatında farklı bir yeri olan Yaprak Öz ile röportajımıza yer vereceğiz. Keyifle okumanız dileğiyle.

Yaprak Öz, İstanbul Üniversitesi Amerikan Kültür ve Edebiyatı Bölümünde öğrenimini tamamladı.

Şiirleri ve yazıları, yurtiçi ve yurt dışında birçok gazete ve dergide yayımlandı.

Yazarın ilk şiir kitabı ''Fırtına Günlüğü'' 2006'da yayımlandı. İkinci şiir kitabı ''Şiirli Müzik Kutusu'' 2009'da yayımlandı ve Cemal Süreya Başarı Ödülüne layık görüldü.

Yaprak Öz, çağdaş Avrupalı yazar ve şairlerin birçok eserini Türkçeye çevirdi. Bunlardan bir kısmı çeşitli yayınlarda yer aldı. Şiirleri, pek çok yabancı dile çevrilen Öz, 2009-2011 yılları arasında, İngiltere'deki Literature Across Frontiers Derneği'nin gerçekleştirdiği Word Express projesinde şair ve çevirmen olarak yer aldı.

Yazarın korku türündeki ilk romanı ''Berlinli Apartmanı'' dır. Bunu aynı türdeki diğer romanları ''Tilki, Baykuş, Bakire'' ve ''Şeytan Disko'' izledi. Yaprak Öz'ün en son romanı ''Sobe Siyah Orkide'' ise, bu yılın (2019) nisan ayında yayımlandı.

– ŞİİRLİ MÜZİK KUTUSU'NDAN ÇIKIP BERLİNLİ APARTMANI'NA GEÇMEK.. TİLKİ, BAYKUŞ, BAKİRE İLE DOLAŞIP ŞEYTAN DİSKO'DA EĞLENMEK.. EN ÇOK HANGİSİ HEYECANLANDIRIYOR SİZİ, ŞİİR YAZMAK MI YOKSA POLİSİYE Mİ?

İkisi de heyecanlandırıyor. Tabii, şiir ve polisiye birbirinden çok farklı. Ayrı ruh hallerinde yazılıyorlar. Şiiri duygusal yoğunluk yaşadığım dönemlerde yazarken, polisiye romanları adrenalinimin yüksek olduğu zamanlarda

yazdığımı gözlemliyorum. Polisiye yazmak, aynı zamanda eğlence demek benim için. Dolayısıyla romanlarım eğlenmeye ihtiyaç duyduğum dönemlerimde ortaya çıkıyor. Bir başka fark ise, şiirin otomatik yazı olarak gelmesi; bir tür vahiy gibi. Romanlarım ise, fikir aklıma düştükten sonra aylar boyu süren kurgu ve taslak çalışmalarının ardından ortaya çıkıyor. Berlinli Apartmanı romanım bir istisna yalnız; bu romanı şiirlerim gibi bir “otomatik yazı” ruh halinde, bir çırpıda, bir ayda, hazırlıksız yazdım.

– ASLINDA BİRÇOK OKUR GİBİ ŞUNU MERAK EDİYORUM; POLİSİYE YAZMAYA NASIL KARAR VERDİNİZ? ŞİİRLERİNİZ NAİF DUYGULAR BARINDIRIRKEN, BİRDENBİRE BEN POLİSİYE YAZMALIYIM DÜŞÜNCESİ NASIL ORTAYA ÇIKTI?

– Bunun üzerine ben de çok düşündüm. Kendimi çözmeye çabaladım ama içinden pek çıkamadım doğrusu. Sanırım iki farklı ruh halini eşit şekilde barındırmamdan kaynaklanıyor. Ben gün içinde bile aniden lirikleşen, hassaslaşan, sonra da en üst seviyede adrenalin, hareketlilik, heyecan vs. gibi duygularla dolup taştan bir kişiliğe sahibim. Bu iniş çıkışları da ancak iki farklı alanda yazarak dengeleyebiliyorum belki de. Hem karanlık bir tarafım hem de son derece naif bir yanım olduğunu gözlemliyorum.

– TÜRK POLİSİYESİNDE KORKU EDEBİYATINA GEREKLİ İLGİNİN GÖSTERİLDİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

– Bence gösteriliyor. Okurların ve polisiye yazarı arkadaşlarımdan ilgisinden bunu çıkarıyorum.

– BİRÇOK YAZARIMIZIN AVRUPALI YAZARLARDAN ESİNLENEREK YA DA YURT DIŞINDA YAYINLANAN POLİSİYE DİZİLERDEN YOLA ÇIKARAK KİTAP YAZDIKLARINI GÖRÜYÖRÜZ. SİZ BUNUN DIŞINDA, YERLİ UNSURLAR BARINDIRAN, PSİKOLOJİK YÖNÜ AĞIR BASAN KİTAPLAR YAZIYORSUNUZ. ÇAĞDAŞ POLİSİYE EDEBİYATI İÇİNDE YER ALMAK VE DIŞA AÇILMAK ADINA, BU DURUMU NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?

– Aslında romanlarım tam anlamıyla korku sayılmaz, psikolojik

gerilim desek belki daha doğru olur. Korku edebiyatı tanımına en çok uyan romanım sanırım Şeytan Disko. Ancak hepsinde polisiye öğeleri var. Polisiyede ise bence psikolojik yönün ağır basması çok önemli. Yerli unsurlara gelince; ben Türk bir yazarım ve malzemem Türkiye. En iyi bildiğim kültüre dair yazmayı doğal buluyorum. Anlattığım öyküler zaten her gün rastlanmayacak türden öğelerle süslü, arka plan mümkün olduğunca yerli olmazsa doğal olmaz, doğal olmazsa da okur zevk almaz ve öykünün inandırıcılığı kaybolur. Dışa açılmaya gelince, iyi çevirilerle her zaman yerli unsurlar başarılı bir şekilde aktarılabilir. Ayrıca her romanımda, evrensel boyutlarda meseleleri, farklı kültürlere ait öğeleri de kullanıyorum. İleride dışa açılma gibi bir durumum olursa, bu öğelerin varlığı bir renk olacaktır.

– SİZİN EN BEĞENDİĞİNİZ POLİSİYE YAZARLAR KİMLERDİR, OKURLARIMIZDAN DAHA ÇOK BEN MERAK EDİYORUM DOĞRUSU

– Türkiye Polisiye Yazarlar Birliği'nde bulunan yazar arkadaşlarımdan çoğunun kitabını okudum. Birlikteki yazarları başarılı buluyorum. Kitaplarını merakla okuduğum isimler ise Verda Pars, Tuğba Sarıünal, Çağatay Yaşmut, Cenk Çalışır, Gencoy Sümer, Gökçe İspi Turan, Algan Sezgintüredi, Doruk Ateş, Ayfer Kafkas, Armağan Tunaboğlu, Barış Soydan, Nuray Atacık, Alper Canıgüz, Ahmet Ümit. Tabii ki, henüz okuyamadıklarım da var, bu yüzden buraya ekleyemediğim pek çok isim bulunmakta. Bu ay okuyacağım isimler Suphi Varım, Önay Yılmaz ve Celil Oker mesela. Ayrıca, Georges Simenon, Sue Grafton, Simon Beckett, Peyami Safa ve tabii ki Agatha Christie'yi hep severek okumuşumdur.

– KİTAPLARINIZA DAİR ALDIĞINIZ YORUMLAR NELER? BAŞKA BİR YAZAR DOSTUM ŞÖYLE DEMİŞTİ; ‘‘BEN OKUYUCULARIMDAN ALDIĞIM TEPKİYE GÖRE YAZIYORUM. ASLINDA KİTAP YAZMAYA BENİ ONLAR TEŞVİK EDİYOR’’ SİZCE DE ÖYLE MİDİR?

– Yorumlar ağırlıklı olarak çok iyi. Romanlarımdan sevildiğini gözlemliyorum. Her romanımda sayısı artan bir okur kitlem

oluştı ve bu beni çok mutlu ediyor. Amacım, insanları gündelik hayatlarındaki sıkıcı anlardan kısa bir süreliğine de olsa çekip uzaklaştırmak ve hepimizin zaman zaman ihtiyaç duyduğu üzere, adrenalin duygularını doyurmak. Yorumlarda en çok rastladığım, romanlarımı en fazla iki-üç gün içinde bitirdikleri; bu da sürükleyiciliği yakalamayı başardığımı kanıtladı bana. Okur eleştirileri yahut olumsuz yorumlar genellikle beklentiler doğrultusunda geliyor: Bir romanımda korku dozu yüksekse, öbür romanımda ise bu doz azsa, bazı okurların düş kırıklığı yaşadığını fark ettim. Örneğin Şeytan Disko'dan çok etkilenen bazı okurlar, Tilki, Baykuş, Bakire'yi beğenseler de korku dozunun az olması sebebiyle bu açıdan tatminsizliklerini dile getirebiliyor. Ancak ben aldığım tepkilere göre değil, öykü/ kurgu beni nasıl yönlendirirse, ona göre yazıyorum tamamen. Tepkilere göre tek bir romanda kurguyu bir tema üzerine kurdum; Sobe Siyah Orkide. Berlinli Apartmanı'nı seven okurlardan, yeniden bir apartman öyküsü yazmamı dile getiren o kadar çok ileti ve yorum ulaştı ki, Sobe Siyah Orkide'yi de bir apartmanı merkeze alarak yazdım. Tek istisnam budur ancak zaten "apartman" temasını çok sevdiğim için, aslında kişisel tercihim de büyük rol oynadı diyebilirim.

– YAZARKEN KONU VE OLAY ÖRGÜSÜNÜN BİRDEN TIKANDIĞI OLUYOR MU? YANI ÖZELLİKLE POLİSİYE YAZARLARIN HEYECAN VE ADRENALİNİ DÜŞÜRMEK İSTEMEDİKLERİNİ GÖZ ÖNÜNE ALIRSAK, Kİ POLİSİYE KİTAP OKURUNUN ELEŞTİRDİĞİ EN ÖNEMLİ NOKTALARDAN BİRİSİ DE BU, BÖYLE ANLAR OLUYORSA TEKRAR YAZMAYA BAŞLAMAK ZOR OLUYOR MU?

– Berlinli Apartmanı dışında böyle bir tıkanma hiç yaşamadım çünkü sonraki üç romanımda aylarca süren taslak çalışmalarının ardından yazmaya başladığım için, konu ve olay örgüsü hep belliydi. Ancak tabii ki, yazma aşamasında kendi içimde tıklandığım zamanlar yaşadım. Yani yazamadığım, bloklandığım zamanlardan bahsediyorum. Örneğin Şeytan Disko'yu yazarken, ülkenin en hareketli politik zamanları, bombalamalar, üzücü haberler vs. yüzünden defalarca tıkandım ve kitabı bir yılda

pek çok kez “dur-kalk” şeklinde yazarak bitirebilirdim. Berlinli Apartmanı neredeyse çalakalem yazıldığı için, aklımda sadece “Apartmanda bir cinayet işlendiğinden emin olsam ama polise götürecek kanıtım olmasa, ne yapardım?” sorusu üzerine, hazırlıksız ve kurgusuz yazılan bir roman olduğu için ve o zaman bu romanı bastırmayı düşünmediğimden, bölüm bölüm bir oyun gibi yazdığım için, tıkanma yaşamadım. Her bölümde doğaçlama gittim ve eğlendiğim için de tıkanma yaşamadım.

– SİZCE BİR POLİSİYE KİTABIN OLMAZSA OLMAZLARI NELERDİR?

– Kesinlikle yüksek dozda heyecan ve okuru delirtecek merak duygusu. En azından bir okur olarak baktığımda benim için böyle. Bir de en az bir açıdan özgün bir ayrıntı içermeli öykü, diye düşünüyorum.

– SON KİTABINIZ, SOBE SİYAH ORKİDE’YE GELECEK OLURSAK; DİĞER KİTAPLARINIZ GİBİ BU ROMANINIZDA PSİKOLOJİK GERİLİM/KORKU EDEBİYATI TÜRÜNDE. İLK ÜÇ KİTABINIZDA KURGULAR VE KARAKTERLER GERÇEK HAYATTAN ALINMIŞ GİBİYDİ. PEKİ YENİ ROMANINIZDAKİ KARAKTERLERİ NASIL SEÇTİNİZ? KURGULAMA SÜRECİNDEN BAHSEDEBİLİR MİSİNİZ?

– Berlinli Apartmanı’ndaki tek gerçek karakter Faruka Hanım Teyze (Teyzemin pek tatlı bir komşusuydu ve onu Berlinli Apartmanı’na neredeyse birebir yerleştirdim), Şeytan Disko’da ise Ayşe Kadın Teyze (Bir akrabamız olan Ayşe Kadın Teyze’nin de evini ve adını aynen kullandım). Tilki, Baykuş, Bakire’de aslına çok yakın yahut birebir kullandığım hiç karakter yok, hepsi kurgu. Sobe Siyah Orkide’de ise durum biraz farklı: Kitaptaki Hakan karakterini, 90’lı yıllarda şahit olduğum bir aşk öyküsünün erkek kahramanı üzerine kurdum, gerçek bir kişiden büyük bir esinlenme söz konusu diyebilirim. Romandaki diğer karakterlerden 11 tanesine ise, çok yakın arkadaşlarım tarafından isimleri hediye edildi. Daha doğrusu, çocukluk arkadaşlarım, yazma sürecine hazırlanırken yaptığımız sohbetlerde, kendi isimlerini karakterlere vermemi istedi. Önceleri bir espri gibi başlayan bu istek, sonradan ciddileşti

ve ben de arkadaşlarımı mutlu etmeyi arzuladım. Ayrıca romana hazırlanırken müthiş bir kolaylık yaşadım bu yüzden çünkü karakterleri, isimlerini verdiğim arkadaşlarımla fiziksel özelliklerinden yola çıkarak oluşturdum. Dolayısıyla, önceki iki romanımda uzun süren “Profil çıkarma” çalışmam neredeyse yok denecek kadar azdı, yani çalışmam kolaylaştı. Böylece kurgulama sürecinde, profilden ziyade, öykünün tıbbi yahut adli ayrıntılarını araştırarak, öykünün süslemelerini hazırlayacak bol zamanım oldu.

– ‘‘SİZE ÇOK ACI VERMİŞ BİRİNİN ÖLMESİNİ İSTER MİSİNİZ? AŞK KURBANİ İKİ KADIN BİR ARAYA GELİRSE NE OLUR? BAZEN KORKMAMIZ GEREKEN TEK ŞEY, KENDİ ACIMIZ VE BUNU DİNDİRMEK İÇİN YAPABİLECEKLERİMİZDİR..’’ BU CÜMLELER YENİ KİTABINIZA AİT, DOĞRUSU İNSAN OKURKEN ÜRPERİYOR. KORKU EDEBİYATI TÜRÜNÜN MERAKLILARI İÇİN; SOBE SİYAH ORKİDE KİTABINIZ, OKURUNU GERİLİM VE KORKUNUN UÇ BOYUTLARINDA DOLAŞTIRIYOR DİYEBİLİR MİYİZ?

– Sobe Siyah Orkide’nin yoğun korku dozu taşıdığını düşünüyorum. Yayınevimi tanıtımlarda korku üzerine göndermede bulunmuş ama aslında klasik korku öğeleriyle süslü, psikolojik gerilim olduğu kanaatindeyim. Yine de okurlardan bazı sayfalarda çok ürktükleri doğrultusunda yorumlar alıyorum. Ancak Sobe Siyah Orkide yavaşça, hatta sakin diyebileceğim bir çizgide ilerleyip, sonlara doğru heyecanı patlatan bir “twist” öyküsüne sahip kanımca. Tabii, en doğrusuna okur karar verir. Sobe Siyah Orkide, aşk acısından mustarip iki kadının aynı apartmanda bir araya gelmesinin ardından yakınlaşmaları, benzer olayların kurbanı olmaları dolayısıyla bir şekilde kaderlerinin birleşmesi üzerine kurulu, psikolojik yönü ağır basan bir öyküye sahip.

– PSİKOLOJİK GERİLİM VE KORKU EDEBİYATI TÜRÜNDE KİTAPLAR YAZMANIN, OKURU TATMİN EDEBİLMEK ADINA CİDDİ BİR ARAŞTIRMA VE DETAY BİLGİSİ GEREKTİRDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM. TÜRÜN İLK ÜÇLEMESİNDE BUNU ÇOK GÜZEL BAŞARMIŞSINIZ. YAPRAK HANIM, SOBE SİYAH ORKİDE KİTABINIZ İÇİN KORKU EDEBİYATI SERİSİNİN DÖRTLEMESİ DİYEBİLİR MİYİZ?

– Bence dememeliyiz çünkü Tilki. Baykuş, Bakire’de korku ögesinden ziyade gerilim ön planda. Sobe Siyah Orkide’de ise, korku türüne bir saygı duruşu olarak kullandığım, müzik kutusu, palyaço, ürpertici, yaşlı kadın karakter, karanlıkta kalmak vs. gibi klişe öğeleri kullanmamın dışında, korkunun ağır bastığını düşünmüyorum. Okurlardan aldığım tepkiler de, Berlinli Apartmanı ve Şeytan Disko’nun tam olarak “korkunç” olduğu yönünde. En baskın olan ise Şeytan Disko sanırım.

– NİTELİKLİ, AKICI, İYİ BİR EDEBİYATLA POLİSİYE KİTAP YAZMANIN KOLAY OLMADIĞINI DÜŞÜNÜYORUM. İÇİNDE PSİKOLOJİK UNSURLAR BARINDIRAN, GERİLİM/KORKU TÜRÜNDE BİR ROMAN YAZMAK İSE, OLDUKÇA CESUR VE RİSKLİ GÖRÜNÜYOR. TEMPOYU DÜŞÜRMEYEN, KURGUNUN AKICILIĞINI BOZMADAN YAZMAK ZOR OLMALI. PEKİ SİZ BİR YAZAR OLARAK, BU DURUMU NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?

– Çok zor ama ben çok severek ve kendi kendime müthiş eğlenerek yazdığım için, bir o kadar da kolay bir yanı var benim için. Riskli çünkü her romanda çıtayı aynı seviyede tutmak, hatta belki de biraz yükseltmek gerekiyor. Akıcılık yazara bağlı bence; yazar ne kadar öykünün içinde yaşarsa, o kadar akıcı oluyor diye düşünüyorum. Örneğin ben, roman yazma sürecinde kendimi tamamen romana veriyorum, banyo yaparken, çamaşır asarken, çay içerken, başka herhangi bir iş yaparken ruhen hep romanın içinde oluyorum. Hazırlık aşamasında ve yazamadığım zamanlarda bile romanın görünmez kişisi gibi yaşıyorum, belki bu akıcılığa fayda ediyordur. Yazma sürecinde ise, asosyal diyebileceğim kadar yoğun bir eve kapanma dönemine giriyorum ve sadece öyküye ilham veren müzik parçalarını dinliyor, sadece roman karakterleriyle yaşıyorum evimde, diyebilirim. Biraz şizofrenlik bir durum gibi görünse de, akıcılığı bu yolla sağlıyor olabilirim ve bunu planlı bir şekilde yapmıyorum, kendiliğinden oluyor. Bedenen bu dünyada olsam da, ruhen romanın dünyasında bulunduğum için, içimdeki tempo düşmüyor ve sanırım bu romana yansıyor.

– KİTAP TANITIMINDA YER ALDIĞI GİBİ ‘‘JÜLİDE’NİN BÜYÜK UMUTLARLA TAŞINDIĞI IŞIL APARTMANI’NDA İSE, ASLA TAHMİN

EDEMEYECEĞİ ACILAR SAKLIDIR. YAŞLI BİR HANIMEFENDİ İLE İKİ İŞ KADINININ İKAMET ETTİĞİ, TÜM SIRLARI BİLEN BİR VİTRİN MANKENİ İLE KALBİ KIRIK BİR APARTMAN GÖREVLİSİNİN GÖRÜNÜP KAYBOLDUĞU IŞIL APARTMANI'NDAKİ SAKLAMBAÇ OYUNUNA HOŞ GELDİNİZ'' DİYEREK, DEDEKTİF DERGİ OKURLARINA VE BİZE ZAMAN AYIRDIĞINIZ İÇİN SONSUZ TEŞEKKÜRLER YAPRAK HANIM. SÖYLEŞİMİZİ, SİZİN ÇOK BEĞENDİĞİM ''KATİL KİM'' ŞİİRİNİZDEN, SOBE SİYAH ORKİDE KİTABINIZA YAKIŞAN İKİ DİZE İLE NOKTALAMAK İSTERİM.

“Ne çok öldürsen de bir daha istiyorsun

Satılık mutluluk arıyor, kusursuz mutsuzluk veriyorsun..”

– Ne kadar naif duygularla, doğayla dolu olsalar da, şiirlerime de kimi zaman yansıyan cinai ayrıntılardan birini yakalamışsınız... Ben teşekkür ederim.

Özlem SOLAK. Söhbetteşlik